

XXIV. KULTURNI TEDEN NA SPTŠ

5. - 9. FEBRUAR 2018

RAZSTAVE

Prekmurski vojaki na bojiščih I. svetovne vojne

Ko je Avstro-Ogrska junija 1914 poslala na bojišča prve vojaške enote, so njeni vojskovodje zagotavljali vpoklicanim možem in fantom, da bodo na jesen, ko bo odpadlo listje, že doma. A obljube generalov, za-verovanih v vojaško moč monarhije, je potek dogodkov izničil: vojaški spopadi so prerasli v vojno svetovnih razsežnosti, ki je trajala štiri leta, terjala ogromno človeških življenj in se končala z radikalno spremembo evropskega državnega zemljevida. Prekmurje, ki je bilo ob začetku vojne del Ogrske, po njej pa je pripadlo novi državi Kraljevini SHS, je v tej vojni plačalo visok človeški davek. Razstava, ki je nastala v sodelovanju s Pomurskim muzejem Murska Sobota, predstavlja bojišča prve svetovne vojne, na katerih so se bojevali vojaki iz Prekmurja.

»Cvet, ki se osipa v sad«

Milan Vincetič je bil ustvarjalec širokega zamaha in je s svojo besedo vstopal v svet z več smeri: kot publicist in literarni kritik, kot pripovednik in kot pesnik. Napisal je preko 400 književnih ocen ter spremnih besed, ustvaril tri romane in osem zbirk kratke proze ter izdal štirinajst samostojnih pesniških zbirk, s katerimi se uvršča v vrh sodobne slovenske poezije. Razstava, naslovljena po zaključnem verzu iz njegove zadnje pesniške zbirke *Kalende*, prikazuje njegovo življenjsko in literarno pot. Poleg tega razstava predstavlja umeščenost Ivana Cankarja (letos mineva 100 let od njegove smrti) in Miška Kranjca (rodil se je pred 110 leti) v slovenski kulturni spomin.

Ustvarjalni portretni kolaž

Pod mentorstvom učiteljev strokovnih predmetov v programu Tehnik oblikovanja so dijaki izdelali portrete znanih slovenskih pesnikov in pisateljev v različnih risarsko-slikarskih tehnikah, hkrati pa ob njih preverili možnosti in domet sodobnih digitalnih tehnologij. Razstava predstavlja tudi digitalno pripravo knjižnih inicialk na podlagi ročnih izrisov in tipografske upodobitve izbranih pesmi ter proznih odlomkov.

Sodobne strategije obdelave na CNC-strojih

V srečevanju z močno konkurenco podjetja intenzivno iščejo nove načine za izdelavo kakovostnih delov v čim krajšem času in s čim nižjimi stroški. Povsem jasno je, da proizvajalci z večjim naborom razpoložljivih tehnologij in z uvajanjem novih tehnologij obdelave proizvajajo tudi kompleksnejše izdelke, s tem pa povečujejo svojo sposobnost, da za tržišča razvijejo nove izdelke. Izbira ustrezne obdelovalne strategije in orodja je za programerja velik izziv, ki ga je mogoče rešiti z uporabo inteligentnih, naprednih CAM-sistemov, ki uporabljajo tehnologije z dolgotrajnim stikom orodja z obdelovancem. Idealne vrednosti bi naj bile okoli 85 %, kar dosežemo z optimizirano strategijo in izbiro idealnega premera orodja. Tako danes površinsko frezanje zamenjujemo s spiralnim ali trohoidnim oziroma s kombinacijami različnih strategij.

Od kejsa do avtoja

Razstava aktiva avtoserviserjev prikazuje oblikovanje in modeliranje avtomobila v več zaporednih fazah, od idejne skice, pomanjšanega modela, modela originalne velikosti do prototipa in serijskega izdelka.

UMETNOST HOJE V PRIHODNOST JE
V RAZUMEVANJU PRETEKLIH KORAKOV.

XXIV. KULTURNI TEDEN NA SPTŠ

5. - 9. FEBRUAR 2018

Mizarska orodja in stroji skozi ča

Od nekdanj so ljudje za obdelavo lesa uporabljali orodja, s katerimi so si lajšali delo. Danes si ne moremo predstavljati, da ne bi imeli strojev, ki nam omogočajo hitrejše in natančnejše delo. Delavca pri stroju skoraj ne potrebujemo več oziroma mora imeti popolnoma drugačna znanja. V vitrini so predstavljena orodja, ki so jih za izdelavo lesa uporabljali nekoč, na razstavnem panoju pa so predstavljeni načini razžaganja hlodovine skozi čas.

Nekoč pripomoček za računanje, danes ...

Razstava aktivna učiteljev računalništva prikazuje razvoj in vrste najpomembnejšega elementa današnje informacijske tehnologije – računalnika. Naprava, ki so jo v preteklosti uporabljali le kot pripomoček za računanje, je danes postala nepogrešljiva v številnih izdelkih, kjer je bolj ali manj skrita uporabnikovim očem, omogoča pa najrazličnejše operacije in služi v splošno dobro človeka.

Superprevodniki

Na razstavnem panoju aktivna elektrotehnikov so razložene, pojasnjene in prikazane lastnosti, prednosti in sedanja uporaba superprevodnikov ter njihova morebitna množična uporaba v prihodnosti.

English in change of times / Angleščina v menjavi časov

Tako kot vsi naravni jeziki se je razvijala in spreminjala tudi angleščina, *lingua franca* današnjega globaliziranega sveta. Razstava predstavlja začetke in razvoj angleščine do današnjih dni in s konkretnimi primeri kaže jezikovna stanja v različnih zgodovinskih obdobjih.

Im Gleichschritt mit der Zeit / V korak s časom

Tako kot na drugih predmetnih področjih je tudi pri pouku tujih jezikov nujno upoštevati nova pedagoška spoznanja in nove učne tehnologije, seveda pa tudi nova poklicno-strokovna okolja in njihov razvoj. Razstava učiteljev nemškega jezika predstavlja, kako je vse to integrirano v sodobni pouk nemščine.

GPS in teorija grafov

Kako priti iz kraja A v kraj B po najkrajši poti ali v najkrajšem možnem času? To vprašanje, ki je ljudi zaposlovalo od pamtiveka, se danes ne zdi več tako težavno, saj imamo priljubljene naprave GPS in tudi pametne telefone, ki omogočajo aplikacijo GPS: vtikamo zeleno mesto in naprava nam pokaže rešitev našega »problema«. Da lahko naprava to naredi, pa potrebuje ustrezno programsko opremo, v kateri se skriva tudi nekaj matematike, natančneje teorija grafov. Ta teorija je zelo uporabno orodje za reševanje logističnih problemov, danes npr. pri gradnji kabelskih omrežij med mesti, električnih in vodovodnih napeljav, distribucijskih poti in vrstnih redov razvoza blaga iz skladišč v prodajalne, ter seveda tudi na številnih drugih področjih.

Od križanja do genskega zdravljenja

Razstava prikazuje raziskovalno pot biologije od Mendlovih poskusov do sodobne genetike. Gregor Mendel je s svojimi sistematično opravljenimi križanji različnih vrst graha pojasnil načela dedovanja in tako postavil trdne temelje za nadaljnje raziskave, ki je so pripeljale do sodobnih genetskih spoznanj Jamesa Watsona, Francis Cricka in Rosalind Franklin ter do analize zaporedja nukleotidov v človeškem genomu.

UMETNOST HOJE V PRIHODNOST JE
V RAZUMEVANJU PRETEKLIH KORAKOV.

XXIV. KULTURNI TEDEN NA SPTŠ

5. - 9. FEBRUAR 2018

Vse to nam danes ne le pojasnjuje zapletene mehanizme dedovanja, temveč omogoča zdravljenje hudih bolezni z uporabo sodobnih genskih tehnologij.

OSTALE PRIREDITVE

PROSLAVA OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU IN OTVORITEV XXIV. KULTURNEGA TEDNA NA SPTŠ

Ponedeljek, 5. februar, ob 18.00, avla SPTŠ

Pozdravnemu nagovoru ravnatelja SPTŠ prof. Ludvika Sukiča bo sledil pesniško-glasbeni recital **Kalejdoskop občutij in lepote**, v katerem bodo dijaki/nje predstavili odlomke iz Cankarjeve povesti Kurent in Kranjčevega romana Strici so mi povedali ter Vincetičevo pesnitev Kolovrat iz zgodnega obdobja njegovega pesniškega ustvarjanja (1979) ter njegove zadnje še neobjavljene pesmi iz cikla Polaroidi (datirane s 30. 9. 2017).

Predavanje PO SLEDEH PREKMURSKIH VOJAKOV NA VZHODNI FRONTI PRVE SVETOVNE VOJNE

Torek, 6. februar, ob 11.10, predavalnica 016

V slovenski zgodovinski zavesti je od vojaških dogodkov prve svetovne vojne najbolj trdno zasidrana soška fronta, precej manj pa Slovenci vemo o usodi slovenskih mož in fantov na t. i. vzhodni fronti, na kateri se je v avstro-ogrskih vojaških vrstah bojevalo veliko prekmurskih vojakov. Pisatelj Štefan Kardoš in njegov stric Geza Bačič sta najprej raziskovala usodo svojih prednikov iz Križevcev na Goričkem na vzhodni fronti, natančneje madžarskega 18. domobranskega pehotnega polka, v katerega so bili mobilizirani, nato pa so ju raziskovanja pripeljala do kompleksnejših spoznanj. V predavanju bosta predstavila usode prekmurskih vojakov v Galiciji, Karpatih idr. območjih, kjer je potekala vzhodna fronta.

Gledališka predstava ZBIRNI CENTER

Petek, 9. februar, gledališče Park Murska Sobota

Dijaki si bodo ogledali uprizoritev drame Zbirni center srbskega dramatika Dušana Kovačevića (*Sabirni centar*, 1982) v izvedbi gledališke skupine KUD Štefan Kovač iz Murske Sobote.

UMETNOST HOJE V PRIHODNOST JE
V RAZUMEVANJU PRETEKLIH KORAKOV.